

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2013. gada 10. oktobris)

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā nepieciešamās statistikas sniegšanu un kvalitāti

(CON/2013/72)

(2014/C 14/06)

Ievads un juridiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2013. gada 2. un 12. jūlijā saņēma attiecīgi Eiropas Parlamenta un Eiropas Savienības Padomes lūgumu sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā nepieciešamās statistikas sniegšanu un kvalitāti ⁽¹⁾ (turpmāk tekstā – “ierosinātā regula”).

ECB atzinuma sniegšanas tiesiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punkts un 282. panta 5. punkts, kā arī Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu (turpmāk tekstā – “ECBS Statūti”) 2. pants un 3.1. pants, jo ierosinātā regula ietver normas, kas skar vairākus ECBS uzdevumus un mērķus. ECBS Statūtu 5.1. pantā ir noteikts, ka ECB var vākt statistikas informāciju, kas vajadzīga ECBS uzdevumu īstenošanai. Saskaņā ar ECBS Statūtu 5.3. pantu vajadzības gadījumā ECB palīdz saskaņot noteikumus un paņēmienus statistikas datu vākšanai, apkopošanai un izplatīšanai jomās, kas ietilpst tās kompetencē. Makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā ir nepieciešami statistikas dati, lai varētu definēt Savienības monetāro politiku, kas ir viens no Līguma 127. panta 2. punktā un ECBS Statūtu 3.1. pantā minētajiem ECBS uzdevumiem, un uzturēt cenu stabilitāti, kas saskaņā ar Līguma 127. panta 1. punktu un ECBS Statūtu 2. pantu ir ECBS galvenais mērķis.

ECB Padome saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu ir pieņēmusi šo atzinumu.

1. Vispārīgi apsvērumi

1.1. ECB uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt ticamus statistikas datus, kurus var izmantot makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā (MIP), kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulā (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ⁽²⁾. ECB vienā no saviem iepriekšējiem atzinumiem ⁽³⁾ ir atbalstījusi Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pieņemšanu.

1.2. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 4. panta 2. punktu MIP rādītāju kopsavilkums sastāv no neliela skaita atbilstīgiem, praktiskiem, vienkāršiem, izmērāmiem un dalībvalstīm pieejamiem makroekonomikas un makrofinansāliem rādītājiem. Turklāt saskaņā ar 4. panta 7. punktu Komisija regulāri izvērtē rādītāju kopsavilkuma atbilstību, tostarp rādītāju sastāvu, noteiktās robežvērtības un izmantoto metodoloģiju, vajadzības gadījumā tos pielāgojot vai grozot.

⁽¹⁾ COM(2013) 342 galīgā redakcija.

⁽²⁾ OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

⁽³⁾ ECB 2011. gada 16. februāra Atzinums CON/2011/13 par ekonomikas pārvaldības reformu Eiropas Savienībā (OV C 150, 20.5.2011., 1. lpp.). Visi ECB atzinumi ir publicēti ECB internetvietnē (<http://www.ecb.europa.eu>).

- 1.3. Šajā kontekstā Komisija ir uzsākusi likumdošanas iniciatīvu, lai veicinātu izmantoto MIP statistikas datu kvalitāti. Iniciatīvas mērķis ir nodrošināt, ka makroekonomikas un finanšu statistikas datu, kas ir nozīmīgi MIP rādītāju kopsavilkuma sagatavošanai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 4. pantu (turpmāk tekstā – “MIP nozīmīgie dati”), apkopošana, kvalitātes uzraudzība un izplatīšana tiek veikta tā, ka līdz ar to tiek iegūti pareizi, neatkarīgi sagatavoti skaitļi. Ierosinātā regula paredz, ka Komisija var veikt apmeklējumus attiecīgajā dalībvalstī, lai izmeklētu konstatētās problēmas, un ieteikt Padomei uzlikt naudas sodu, ja apzināti vai nopietnas nolaidības dēļ tiek sniegti nepatiesi MIP nozīmīgie dati.
2. ***Ekonomiskās un monetārās savienības un citu Savienības politiku jomā izmantoto makroekonomikas un finanšu statistikas datu apkopošana***
  - 2.1. MIP rādītājus parasti aprēķina, balstoties uz pieejamiem makroekonomikas un finanšu statistikas datiem, piemēram, uz maksājumu bilances statistiku, kā arī finanšu un nacionālajiem kontiem. Eiropas Statistikas sistēma (ESS) un Eiropas Centrālo banku sistēma (ECBS) ⁽¹⁾ savā attiecīgajā kompetences jomā šādus makroekonomikas un finanšu statistikas datus sagatavo jau daudzus gadus, pastāvīgi piemērojot statistikas kvalitātes nodrošināšanas mehānismus, lai nodrošinātu, ka šie statistikas dati atbilst starptautiskajiem statistikas standartiem un ka tie ir ticami un dažādās dalībvalstīs salīdzināmi.
  - 2.2. Rodot līdzsvaru starp informācijas sniegšanu pēc iespējas drīzā laikā, tās ticamību un detalizācijas pakāpi, ESS un ECBS sagatavo izmaksu ziņā lietderīgus un izmantošanas nolūkam piemērotus makroekonomikas un finanšu statistikas datus. Regulāri sagatavotie statistikas dati ir mazāk detalizēti (lai varētu ievērot pienācīgi īsu iesniegšanas termiņu), savukārt detalizētāki statistikas dati parasti kļūst pieejami tikai pēc ilgākas laika nobīdes. Šo statistikas datu sagatavošanā papildus statistikas paņēmieniem un ekspertu vērtējumam tiek izmantotas arī aptaujas, valsts pārvaldes rīcībā esošās ziņas un atbilstošas aplēses. Visa procesa ietvaros tiek ņemta vērā arī nepieciešamība samazināt pārskatu sniegšanas slogu tādiem respondentiem kā, piemēram, maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Jau daudzus gadus gan valstu, gan Eiropas mērogā ekonomikas un monetārās politikas jomā pieņem lēmumus, balstoties uz makroekonomikas un finanšu statistikas datiem. Tādus pašus statistikas datus savos uzraudzības pārskatos izmanto arī starptautiskās organizācijas, piemēram, Starptautiskais Valūtas fonds un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD).

3. ***ESS un ECBS īstenotā MIP izmantoto statistikas datu kvalitātes nodrošināšana***
  - 3.1. ESS un ECBS, būdamas atbildīgas par Eiropas statistikas datu sagatavošanu, nodrošina makroekonomikas un finanšu statistikas datu kvalitāti. ECB uzskata, ka kopumā, pateicoties līdzšinējai kvalitātes nodrošināšanas kārtībai, statistikas datu kvalitāte ir bijusi ļoti augsta, tādēļ arī tos izmanto ekonomikas un monetārās politikas īstenošanā – Ekonomiskās un monetārās savienības un visas Savienības interesēs.
  - 3.2. Savienībā spēkā esošais statistikas tiesiskais regulējums attiecībā uz maksājumu bilances statistiku, finanšu un nacionālajiem kontiem, valdības finanšu statistiku un cenu statistiku jau paredz regulārus kvalitātes pārskatus par statistikas datiem, kas bieži vien papildina statistikas datu vākšanā izmantoto avotu un metožu aprakstus.
  - 3.3. ESS un ECBS sagatavotajos kvalitātes pārskatos citstarp tiek novērtēti, vai sagatavotie statistikas dati atbilst Savienības tiesību aktos izklāstītajām prasībām, vai tie ir ticami un dažādās dalībvalstīs salīdzināmi un vai tie ir piemēroti to izmantošanas nolūkam.
  - 3.4. Ierosinātajā regulā paredzētais kvalitātes regulējums attiecas uz statistikas datiem MIP vajadzībām, taču tajā nav pietiekami ņemti vērā pārējie ekonomikas un monetārās politikas nolūki. Šķiet, ka tā izraisītu paralēlu kvalitātes novērtēšanu un to, ka statistikas dati MIP vajadzībām netiek integrēti pastāvošajos kvalitātes regulējumos.
  - 3.5. Tādēļ ECB rekomendē nevis pieņemt ierosināto regulu un ieviest jaunu kvalitātes nodrošināšanas regulējumu, bet gan pastāvošo kvalitātes nodrošināšanas kārtību, ko izmanto ESS un ESCB, attiecināt

⁽¹⁾ Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 11. marta Regulu (EK) Nr. 223/2009 par Eiropas statistiku (OV L 87, 31.3.2009., 1. lpp.) un Padomes 1998. gada 23. novembra Regulu (EK) Nr. 2533/98 par statistikas informācijas vākšanu, ko veic Eiropas Centrālā banka (OV L 318, 27.11.1998., 8. lpp.).

arī uz statistikas datiem, kas tiek sagatavoti *MIP* vajadzībām. Šāda pieeja atbilst Regulā (EK) Nr. 223/2009 un Regulā (EK) Nr. 2533/98 minētajiem principiem – datu nozīmīgumam, izmaksu lietderībai un datu iesniegšanas sloga mazināšanai.

4. **ESS un ECBS ciešāka sadarbība statistikas kvalitātes nodrošināšanas pilnveidošanā**

- 4.1. Tā kā ECBS un ESS ir dalīti atbildīgas par *MIP* rādītājiem izmantoto makroekonomikas un finanšu statistikas datu sagatavošanu, tad, lai nodrošinātu statistikas datu kvalitāti, ir nepieciešama abu šo sistēmu sadarbība, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 223/2009 9. pantā un Regulas (EK) Nr. 2533/98 4. pantā un kā Padome ir uzsvērusi savos 2011. gada 30. novembra un 2012. gada 13. novembra secinājumos par ES statistiku ⁽¹⁾.
- 4.2. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ECB vērš uzmanību uz Monetārās, finanšu un maksājumu bilances statistikas komitejas (MFBK) uzsākto darbu, kura nolūks ir novērtēt *MIP* nozīmīgo datu kvalitāti un salīdzināmību pašreizējā statistikas tiesiskā regulējuma ietvaros. MFBK var konsultēt arī par to, kā veicināt plašas sabiedrības informētību par šiem jautājumiem. Tiklīdz MFBK būs sasniegusi jaunus rezultātus, būtu ieteicams apsvērt, vai ir lietderīgi noslēgt ESS un ECBS nodomu protokolu par sadarbības praktisko kārtību attiecībā uz *MIP* nepieciešamo statistikas datu kvalitātes nodrošināšanu.

Frankfurtē pie Mainas, 2013. gada 10. oktobrī

ECB prezidents

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Padomes secinājumi par ES statistiku, ekonomikas un finanšu ministru 3129. sanāksme, Brisele, 2011. gada 30. novembris, un Padomes secinājumi par ES statistiku, ekonomikas un finanšu ministru 3198. sanāksme, Brisele, 2012. gada 13. novembris; pieejami Padomes internetvietnē (<http://www.consilium.europa.eu>).